

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС навчальної дисципліни «СОЦІОЛОГІЯ І ПОЛІТОЛОГІЯ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) спеціальність: <u>072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 1-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>4 кредита</u> Назва кафедри: <u>Історії України та філософії</u></p> <p>Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>к.іст.н., доцент Богатчук Світлана Степанівна</p>
<p>контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>bogatchuks@vsau.vin.ua, svetabogatchuk@ukr.net</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Соціологія і політологія» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг годин – 120 годин: лекцій – 30 год., практичні заняття – 28 год., самостійна робота - 62 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.

Підсумковий контроль – залік.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з таких дисциплін: «Історія України», «Філософія».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Аграрна політика та земельні відносини».

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Соціологія і політологія» займає чільне місце в системі підготовки спеціалістів для всіх сфер суспільного життя.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає: опанування достатнім рівнем знань про сутність суспільного й політичного життя, участь здобувачів у громадському та політичному житті, сформувати у здобувачів самостійність як особистісну рису та важливу професійну якість, виховання майбутніх фахівців як свідомих громадян України, розвиток у них почуття патріотизму та глибоких морально-етичних переконань.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Соціологія і політологія» є формування знань про суспільство, його історію та різновиди, знання теорії політики та її втілення в

життя, опанування достатнім рівнем знань про політичне життя українського суспільства, владні процеси та історію українського державотворення.

Завдання вивчення дисципліни

При вивченні навчальної дисципліни «Соціологія і політологія» здобувач має опанувати: необхідними навичками й вміннями застосовувати принципи сучасного політичного мислення до аналізу і пошуку відповідей на політичні питання та проблеми, які постають перед суспільством, а в майбутньому брати активну участь у вирішенні сучасних проблем українського суспільства на його шляху до демократії і прогресу.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен володіти інтегральною, загальними, фаховими компетентностями та програмними результатами, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК) – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальна (фахова, предметна) компетентність (СК):

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікабельність, вміння працювати в команді (реалізується через: метод роботи в групах, метод самопрезентації), адаптивність, гнучкість, відповідальність, ініціативність, здатність швидко навчатися

План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Предмет соціальної та політологічної науки. Соціологія політики	2	2	4
2	Основні віхи світової політичної і соціологічної думки	2	2	5
3	Розвиток соціально-політичної думки в Україні	2	2	5
4	Суспільство як соціальна система	2	2	4
5	Соціум та влада	2	2	4
6	Соціальні інститути та політичні системи	2	2	4
7	Держава як основний елемент політичної системи	2	2	4
8	Політичні режими та їх основні риси	2	2	4
9	Політичні партії й партійні системи	2	2	4
10	Сучасні політичні ідеології	2	2	4
11	Соціологія культури. Політична культура	2	2	4
12	Політична еліта і лідерство	2	2	4
13	Соціальні та політичні конфлікти	2	2	4
14	Політичні аспекти глобальних проблем сучасності	2	2	4
15	Етнонаціональні процеси в суспільстві	2		4
Разом		30	28	62

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Виконання індивідуального завдання є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни.

Підготовка завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою завдання. Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Види самостійної роботи здобувача

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	28	щотижнево	Усне та письмове опитування
2.	Опрацювання літературних джерел та інформаційних ресурсів	14	щотижнево	Технології оцінювання роботи з інформацією
3	Індивідуальні творчі завдання (есе, доповіді, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр	Тестування
Разом		62		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Виборчий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20>.
2. Гончарук-Чолач Т. В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. Тернопіль: Видавничополіграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018. 250 с.
3. Закон України «Про політичні партії в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.
4. Закон України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/317-19>.
5. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Соціологія: Підручник. 5-те вид., стереотипне / Затвер. МОНУ. За редакцією доктора соціологічних наук, професора В.М. Пічі. 2023. 296 с.

7. Соціологія та політологія : курс лекцій / І. М. Лесік. Миколаїв : МНАУ, 2021. 228 с.

8. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Політологія : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 228 с.

9. Левчук К.І. Політологія з основами соціології: навчальний посібник. Вінниця: 2020. 176 с.

10. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с.

Додаткова література

1. *Арістотель*. Політика / Пер. з давньогр. та передм. О. Кислюка. Київ: Основи, 2000. 239 с. URL: <http://litopys.org.ua/aristotle/arist.htm>.

2. *Вебер, Макс*. Протестантська етика і дух капіталізму. Київ: Основи, 1994. 261 с. URL: <http://litopys.org.ua/weber/wbr.htm>.

3. *Вебер, Макс*. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. О. Погорілий. Київ: Основи, 1998. 534 с. URL: <http://litopys.org.ua/weber/wbr.htm>.

4. *Міхновський М.І.* Самостійна Україна. Київ : Діокор, 2002. 80 с.

5. *Нікколо Мак'явеллі*. Державець URL: <https://www.rulit.me/books/derzhavec-read-548057-1.html>.

6. Писання преподобного Феодосія Печерського. URL: <http://litopys.org.ua/oldukr2/oldukr59.htm>

7. *Платон*. Держава / Пер. з давньогр. Д. Коваль. Київ: Основи, 2000. 355 с. URL: <http://litopys.org.ua/plato/plat.htm>

8. Повість минулих літ. Літопис руський. URL: <http://litopys.org.ua/litop/lit01.htm>.

9. *Руссо, Жан-Жак*. Про суспільну угоду, або принципи політичного права / Пер. з фр. та ком. О. Хома. К: Port-Royal, 2001. 349 с. URL: <http://litopys.org.ua/rousseau/rous.htm>

10. *Себайн Джордж Г., Торсон Томас Л.* Історія політичної думки / Пер. з англ. Київ: Основи, 1997. 838 с. URL: <http://litopys.org.ua/istpolit/ipd.htm>.

11. Списки «Книг буття українського народу» вилучені зі справ Кирило-Мефодіївського товариства. URL: <http://litopys.org.ua/rizne/kmt02.htm>.

12. Тисяча років української суспільно-політичної думки. У 9-ти т. Київ: Дніпро, 2001. Т. 2. Кн. 1. XVI ст./ Упор., передм., приміт. В. Шевчука. 560 с.

13. Тисяча років української суспільно-політичної думки. У 9-ти т. Київ: Дніпро, 2001. Т. 2. Кн.2. Перша половина XVII ст. / Упор., прим. В. Шевчука. 536 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua> .

2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/node/554>

4. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/poshuk.php3>

5. Бібліотека національного університету "Києво-Могилянська академія" <http://www.library.ukma.kiev.ua/F>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ п.п.	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Присутність на лекційних заняттях	5
2	Робота на практичних заняттях	10
3	Виконання контрольних робіт, тестування	10
4	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	5
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
1	Присутність на лекційних заняттях	5
2	Робота на практичних заняттях	10
3	Виконання контрольних робіт, тестування	10
4	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	5
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни